

สภาพและปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

State and Problems in Learning Management Competency of Preschool Teachers in the
Child Development Centers under the Local Administrative Organization Muang District,
Chonburi

สุทธินันท์ พรหมสุทธิ์¹, ศิริประภา พุทธิติกุล², เชวง ช้อนบุญ³

Suttinan Phomsut¹, Siraprapa Phrutitikul², Chaweng Sonboon³

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยบูรพา

Faculty of Education, Early Childhood Education, Burapha University, Thailand

E-mail: suttinan.phomsut@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-7556-8358>

Email: siraprapa@buu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3020-7160>

Email: chawengsak@buu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-0858-9342>

Received 09/10/2023

Revised 20/10/2023

Accepted 26/10/2023

Abstract

Background and Aims: Providing early childhood education is an important mission of local administrative organizations that must manage and carry out child development work in the local community to be of quality and appropriate for their age. As well as relieving the burden on parents, which is a necessary basis for education in the next stage. Child development centers are the first step in learning environments and learning management, so they are important for child development and require teachers who have knowledge, skills, and the ability to understand the local context in which children live. Therefore, the purpose of this survey research was to study the state and problems in the learning management competency of preschool teachers in the child development centers under the Local Administrative Organization Muang District, Chonburi, in two aspects: 1) learning experience design and 2) child-centered learning management.

Methodology: The population consisted of 168 preschool teachers in the child development centers under the Local Administrative Organization Muang District, Chonburi. The research instrument included a questionnaire, an interview form, an observation form, and a survey. The data were analyzed using frequency, percentage, standard deviation, and content analysis.

Results: The research findings found that the learning management competency of preschool teachers was at a high level. The highest courses were for child-centered learning management, a learning experience design, respectively. The problem in the learning management competency of preschool teachers was the learning experiences design in the issue of the activity design that considers the diversity of language and cultural context, followed by the child-centered learning management in the issue of the developmentally appropriate practice for the child's individual.

Conclusion: Research findings indicate that preschool teachers in early childhood development centers demonstrate the highest competency in learning management, particularly in organizing learning experiences that prioritize students. However, the most significant challenge lies in designing activities that consider linguistic and cultural diversity. Additionally, there is a need for improvement in designing learning experiences that are suitable for the individual development of each child.

Keywords: Learning Management Competency; Preschool Teachers; Child Development Center

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การจัดการศึกษาปฐมวัยถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องบริหารจัดการและดำเนินงานพัฒนาเด็กในท้องถิ่นชุมชนให้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพเหมาะสมตามวัยตลอดจนเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการศึกษาในขั้นต่อไป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนับเป็นก้าวแรกของการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนรู้จึงสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและต้องอาศัยครูที่มีความรู้ทักษะ ความสามารถเข้าใจในบริบทท้องถิ่นของที่เด็กอาศัยอยู่ ดังนั้นการวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ใน 2 ด้าน ได้แก่ การออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ระเบียบวิธีการวิจัย: ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 168 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต พฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย: สภาพสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่

พบมากที่สุดคือด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในประเด็นการออกแบบกิจกรรมที่คำนึงถึงความหลากหลายทางภาษาและบริบทวัฒนธรรม รองลงมาคือด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในประเด็นการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

สรุปผล: ครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงที่สุดในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม, ประเด็นที่ควรพัฒนามากที่สุดคือการออกแบบกิจกรรมที่คำนึงถึงความหลากหลายทางภาษาและบริบทวัฒนธรรม, และมีความต้องการปรับปรุงในด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

คำสำคัญ : สมรรถนะการจัดการเรียนรู้; ครูปฐมวัย; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทนำ

โลกยุคศตวรรษที่ 21 มีความเจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษามีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและสังคมของผู้เรียน องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD, 2018) ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง สามารถแก้ปัญหาได้อย่างสอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีการแปรผัน การศึกษาที่มีคุณภาพสามารถบรรลุผลได้ด้วยครูที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2558) นำไปสู่การกำหนดกรอบสมรรถนะครูโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เป็นสมรรถนะด้านหนึ่งของครูที่เปรียบเสมือนหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาให้ขับเคลื่อนและพัฒนาต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2558) ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะส่งผลให้การปรับปรุงการจัดการศึกษามีคุณภาพและก้าวทันกับสถานะการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ที่ได้ระบุแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) ฉบับที่ 12 ที่มุ่งเน้นทักษะในการจัดการศึกษาที่ดีของครูจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นช่วงวัยสำคัญในการสร้างรากฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับ Heckman and Mosso (2014) ที่กล่าวว่าการลงทุนในเด็กปฐมวัยมีความคุ้มค่าที่สุดโดยเฉพาะการสนับสนุนส่งเสริมและให้ความสำคัญกับพัฒนาการและคุณภาพชีวิตของเด็กย่อมส่งผลสำเร็จต่อการศึกษาระดับศักราชภาพที่ก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก ครูจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบไปด้วยทักษะ ความรู้ความสามารถและศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็ก

โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบูรณาการความรู้ให้เด็กอย่างแท้จริง

องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Southeast Asian Ministers of Education Organization หรือ (SEAMEO) ได้กำหนดสมรรถนะครูปฐมวัยสำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านอำนวยการความรู้ในการพัฒนาและการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ออกแบบและนำไปใช้ในการจัดการชั้นเรียนตามแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ภาษา วัฒนธรรม และเพศ 2) ใช้ความรู้ด้านพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้ในการวางแผน ออกแบบและจัดการเรียนเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 3) ส่งเสริมและจัดเตรียมโอกาสสำหรับการเล่นเพื่อสนับสนุนพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) ส่งเสริมและนำแนวคิดการปฏิบัติที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนไปใช้ในการจัดการชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ใช้กิจกรรมการเล่นและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ การคิดแบบมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา 6) ใช้เครื่องมือ กลยุทธ์ และเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เหมาะสม 7) ใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมและสื่อในบริบทท้องถิ่นในการออกแบบกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ในและนอกห้องเรียน 8) ใช้ภาษาแม่เป็นฐานในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 9) ติดตามและสะท้อนความก้าวหน้าเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน 10) ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ (Sylvia, 2022) นอกจากนี้ มาตรฐานวิชาชีพและสมรรถนะสำหรับนักการศึกษาปฐมวัย สมาคมส่งเสริมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน ดังนี้ 1) ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของเด็ก 2) สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน 3) สังเกต บันทึก และประเมินการเรียนรู้ 4) ใช้แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาและวัฒนธรรม 5) ประยุกต์ใช้หลักการบูรณาการเนื้อหาในหลักสูตรปฐมวัย 6) ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด (NAEYC, 2019)

ยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบันพบว่า ครูจำนวนมากยังไม่สามารถปรับตัวหรือพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัยยังคงขาดทักษะความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้มีการพิจารณาเรื่องการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครู การศึกษาปฐมวัย ได้สรุปปัญหาของครูปฐมวัยคือ การปฏิบัติงานที่ไม่เข้าใจวิธีการเรียนการสอนแบบปฐมวัย ยึดตนเองเป็นหลักในการสอนทำให้พฤติกรรมการสอนไม่มีการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง (Sangravee & Choosuan, 2022) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทนิตย์ อริยสัจ (2555) ที่พบว่า ครูปฐมวัยขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ส่งผลให้จัดการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้ความสำคัญกับเนื้อหา มากกว่าการส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย ดังนั้น การคำนึงถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่เหมาะสมและสนับสนุนในการพัฒนาของนักเรียน เพราะเมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนจะช่วยให้ครูปฐมวัยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่มากขึ้น (พนิดา ขาตยาภา, 2563)

การพัฒนาเด็กปฐมวัยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องได้รับการดูแลให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เด็กอาศัยอยู่ซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2550) การจัดการศึกษาปฐมวัยถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องบริหารจัดการและดำเนินงานพัฒนาเด็กในท้องถิ่นชุมชนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพเหมาะสมตามวัยตลอดจนเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการศึกษาในขั้นต่อไป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนับเป็นก้าวแรกของการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนรู้จึงสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและต้องอาศัยครูที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถเข้าใจในบริบทท้องถิ่นของที่เด็กอาศัยอยู่ (หทัยนุช บุญเพลิง 2557) จากการศึกษาพบปัญหา ด้านบุคลากร ได้แก่ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดการศึกษา เนื่องจากไม่มีศึกษานิเทศก์ให้การแนะนำ ประกอบกับนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนไม่เพียงพอ อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบลเป็นองค์กรขนาดเล็ก มีผู้สนใจมาสมัครคัดเลือกเป็นครูจำนวนน้อย ทำให้การสรรหาคัดเลือกครูที่มีความรู้ ความสามารถ มีวุฒิการศึกษาตรงวิชาเอกไม่ตรงตามความต้องการ (ธาริณี จินดาธรรม, 2562)

ความเป็นมาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องทำการศึกษาสภาพและปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ครูยังขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจำเป็นต่อการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ ครูยังขาดทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งสามารถช่วยในการจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูยังขาดทักษะการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต่อการติดตามพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และครูยังขาดแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งอาจส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นแนวทางการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมถึงการช่วยให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง และตระหนักถึงความสำคัญและเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

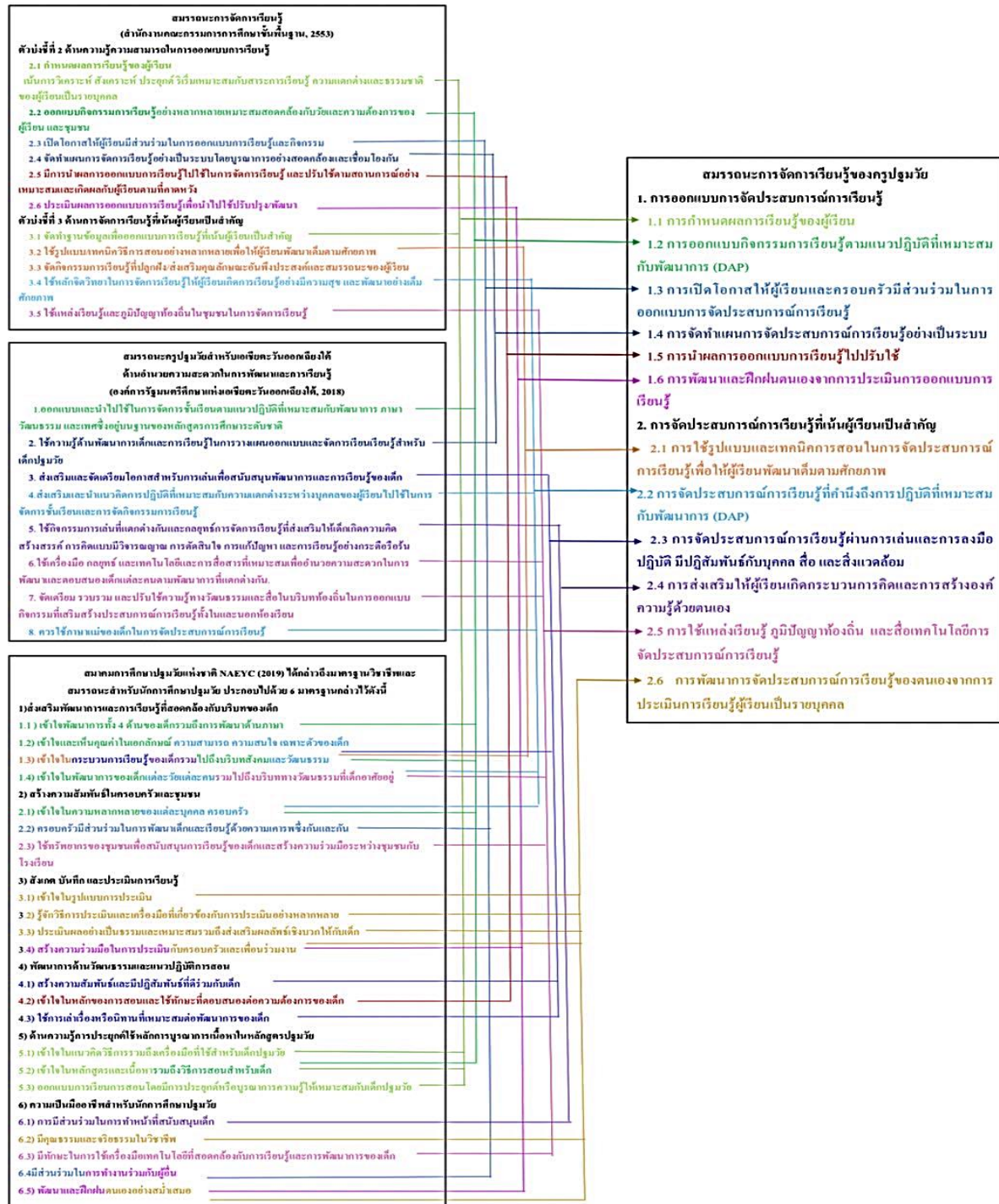
เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีใน 2 ด้าน

การทบทวนวรรณกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2553) ได้กำหนดองค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ดังนี้ 1) กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน และชุมชน 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้และกิจกรรม 4) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน 5) มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง 6) ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา

การจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนมุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และเป็นผู้ลงมือกระทำ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยคำนึงถึงความสามารถ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้จนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้และพัฒนาทักษะได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำแนกโครงสร้างการประเมินสมรรถนะย่อยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 2.1) การใช้รูปแบบและเทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 2.2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คำนึงถึงการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) 2.3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อม 2.4) การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 2.5) การใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเทคโนโลยีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2.6) การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองจากการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รวมทั้งสิ้น 30 แห่ง จำนวน 168 คน

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากประชากร จำนวน 150 คน ซึ่งคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie and Morgan, 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยการจับฉลากจนครบตามจำนวนที่กำหนด

1.3 ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ คือครูปฐมวัยที่มีคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 4 คน และน้อยที่สุดจำนวน 4 คน โดยจำแนกตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพและปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม (questionnaire) 2) แบบสังเกตพฤติกรรม (Observation) 3) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และ 4) แบบสำรวจ (survey)

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 กำหนดลักษณะ โครงสร้างการประเมินตัวแปร และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 4 ชุด

3.2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของการใช้ภาษา พบว่า ความตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งฉบับของเครื่องมือทั้ง 4 ชุด ผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้ ดังนี้ แบบสอบถามมีค่าความตรงของเนื้อหาทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 แบบสัมภาษณ์มีค่าความตรงของเนื้อหาทั้งฉบับ 0.98 และแบบสำรวจมีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3.3 นำร่องเครื่องมือกับครูปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

3.4 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ และจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาส่งถึงผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แต่ละแห่งเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

4.2 จัดส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์และแบบสอบถามฉบับจริงด้วยตนเองพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมกลับคืนได้ทั้งหมด จำนวน 142 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.66 เป็นค่าที่ยอมรับได้ คือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (วรรณิ์ แกมเกตุ 2555)

4.4 กำหนดผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบเจาะจงตามเกณฑ์รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน และขอความยินยอมผู้เข้าร่วมโครงการ (Consent Form) ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ

4.5 ดำเนินการสังเกตการปฏิบัติการสอนของครูแบบไม่มีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิ์ข้อมูลส่วนบุคคลของครูและเด็กปฐมวัยในห้องเรียน และสำรวจหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามประเด็นในแบบสำรวจ รวมทั้งดำเนินการสัมภาษณ์ครูรายบุคคล คนละ 60 นาที การนัดหมายจะพิจารณาจากความอิ่มตัวของข้อมูล (data saturation)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เมื่อรวบรวมแบบสอบถามสภาพและปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ได้รับผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่ สรุปการบรรยายความ

5.2 ข้อมูลจากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ สภาพและปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ สรุปเรียบเรียงในรูปแบบการบรรยายความ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 97.2 มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 90.1 มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 41.5 ส่วนใหญ่เป็นครูปฐมวัยตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 29.6 และปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 35.9

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนสภาพสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในภาพรวม

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1.การออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.39	0.35	มาก
1.1 กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.51	0.48	มากที่สุด
1.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ	4.26	0.47	มาก
1.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและครอบครัวมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.15	0.42	มาก
1.4 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	4.53	0.45	มากที่สุด
1.5 นำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปปรับใช้	4.53	0.49	มากที่สุด
1.6 พัฒนาและฝึกฝนตนเองจากการประเมินการออกแบบการเรียนรู้	4.29	0.57	มาก
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.47	0.39	มาก
2.1 ใช้รูปแบบและเทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.47	0.50	มาก
2.2 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คำนึงถึงการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ	4.44	0.50	มาก
2.3 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อสิ่งแวดลอม	4.59	0.46	มากที่สุด
2.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.52	0.47	มากที่สุด
2.5 ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเทคโนโลยีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.39	0.47	มาก
2.6 ติดตาม บันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.42	0.50	มาก
รวม	4.44	0.38	มาก

ตาราง 3 พบว่า สภาพสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาประเด็นหลักรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน คือการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.39$) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.47$)

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ครูมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยทั้ง 6 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย

คะแนนสูงที่สุดคือ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา คือ การนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปปรับใช้ ($\bar{X} = 4.53$) การกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.51$) การพัฒนาและฝึกฝนตนเองจากการประเมินการออกแบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.29$) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.26$) และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและครอบครัวมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าครูมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยทั้ง 6 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงที่สุดคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.52$) การใช้รูปแบบและเทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 4.47$) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.44$) การติดตาม บันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.42$) และการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

1.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ดังนี้

1.3.1 ปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า การออกแบบกิจกรรมที่คำนึงถึงความหลากหลายทางภาษา บริบทวัฒนธรรม พบปัญหามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.81 โดยครูพบปัญหาการออกแบบกิจกรรมที่คำนึงถึงความหลากหลายทางภาษา บริบทวัฒนธรรมเนื่องจากมีปัญหาบางประการเช่นการขาดความเข้าใจเรื่องการสื่อสารและในบางกิจกรรมไม่ได้ถูกออกแบบให้เหมาะสมกับภาษาหรือวัฒนธรรมของเด็กทุกคน ซึ่งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีเด็กต่างพื้นที่ ต่างภาษา เข้ามาเรียนอาจทำให้เด็กบางคนรู้สึกไม่เข้าใจหรือไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ และครูไม่ได้ส่งเสริมความเข้าใจต่อความหลากหลายของวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน รวมถึงการเรียนรู้ของเด็กต่างชาติต่างภาษา โดยการสื่อสารนั้นครูจะใช้ภาษากายและภาษามือในการสื่อสาร ทำให้ครูพบปัญหาการออกแบบกิจกรรมที่คำนึงถึงความหลากหลายทางภาษา บริบทวัฒนธรรม

1.3.2 ปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล พบปัญหามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.33 เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในทักษะ ความสามารถ และความสนใจ อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความพิเศษเข้าเรียนรวมเพื่อให้เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษาตามสิทธิที่พึงจะได้รับอันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545

ดังนั้น การสนับสนุนและเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เข้ากับความต้องการและความสามารถของแต่ละเด็ก จึงทำให้ครูปฐมวัยพบปัญหาเช่น ครูไม่ปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการและสถานะของแต่ละเด็ก ขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย บางสถานศึกษาอาจไม่มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพียงพอที่จะตอบสนองความสนใจและความสามารถของแต่ละเด็ก และเนื้อหาการเรียนการสอนที่เน้นทักษะเชิงวิชาการด้านการอ่านออกเขียนได้ซึ่งมาจากนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาและความต้องการของผู้ปกครอง ทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแต่ละด้านของเด็กอาจมีความซับซ้อนและยากต่อการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมจากครูปฐมวัย 8 คน ซึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 100 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย ร้อยละ 100 มีประสบการณ์ในการสอนชั้นปฐมวัย 20 ปี ร้อยละ 37.5 และ 10-19 ปี ร้อยละ 62.5 มีจำนวนเด็กในห้องเรียนไม่ต่ำกว่า 20 คนต่อ 1 ห้องเรียน พบว่ามีสภาพและปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 ด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ครูปฐมวัยให้ความสำคัญกับสาระการเรียนรู้ทั้ง 4 สาระ และคำนึงถึงความเหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย สนับสนุนกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก ปัญหาพบว่าบางครั้งครูมองข้ามการจัดการเรียนการสอนตามแผนหรือหลักเกณฑ์ที่ถูกวางไว้ ส่งผลให้การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กไม่เป็นไปตามความเหมาะสม

2.1.2 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

ครูปฐมวัยสร้างสภาพแวดล้อมที่เตรียมให้เด็กได้เรียนรู้และร่วมมือ สนับสนุนการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านการเล่น รวมถึงเคารพความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสแสดงออก ปัญหาพบว่าบางครั้งครูขาดความเข้าใจในการสื่อสารทำให้บางกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับนักเรียนทุกคน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีพื้นฐานภาษาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย

2.1.3 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้และกิจกรรม

ครูปฐมวัยให้ความสำคัญโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างโรงเรียนและครอบครัว ปัญหาพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งพบอุปสรรคการเข้าถึงความร่วมมือของครอบครัว รวมถึงความต่างทางวัฒนธรรมและศาสนาทำให้เป็นปัญหาต่อการร่วมกิจกรรมในบางกรณี

2.1.4 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ครูปฐมวัยจัดทำแผนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับวัยมีการประชุมวางแผนและการปรับแผนการสอนร่วมกันเพื่อทำความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมถึงเลือกวิธีการนำเสนอเนื้อหาให้

เหมาะสม ปัญหาพบว่าครูบางส่วนจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยไม่มีการประชุมวางแผนและการปรับแผนการสอนร่วมกัน

2.1.5 การนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปปรับใช้

ครูปฐมวัยส่วนใหญ่นำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปปรับใช้ในการสอนและการปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก ปัญหาพบว่าครูบางส่วนมองข้ามความสำคัญกับการปรับปรุงการออกแบบการเรียนรู้ เนื่องด้วยภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนและจำนวนเด็กมีที่มากต่อจำนวนครู

2.1.6 การประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้

ครูปฐมวัยมีการพัฒนาและฝึกฝนตนเองโดยผ่านการเรียนรู้จากการอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต่างห้องหรือต่างโรงเรียนและมีการปรึกษาและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับครูต่างโรงเรียน

ปัญหาพบว่า ครูบางส่วนมองว่าการอบรมนั้นทำให้เสียเวลาต่อการทำงานอื่น และการอบรมในบางหัวข้อไม่ตรงกับความต้องการหรือสามารถของครู เลยทำให้เกิดความคิดว่าไม่สามารถนำความรู้หรือทักษะที่ได้มาใช้ในสถานการณ์จริงได้

2.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.1 การใช้รูปแบบและเทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ครูปฐมวัยใช้เทคนิคการจัดการสอนโดยการนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือเสริมในการเรียนรู้เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเด็ก ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่มีความสนุกสนานและน่าสนใจ ปัญหาพบว่าครูปฐมวัยบางส่วนมีจำนวนเด็กในห้องเรียนที่มากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาบางประการ เช่น การจัดการพื้นที่ในห้องเรียนอาจจะมีจำนวนจำกัด ไม่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมกลุ่ม

2.2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

ครูปฐมวัยมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เช่น เด็กบางคนถนัดเรียนรู้ด้วยการฟังบรรยาย บางคนถนัดเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง การเข้าใจการเรียนรู้ของนักเรียนช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับการสอนให้เหมาะสมมากขึ้น ปัญหาพบว่าเป็นครูปฐมวัยพบปัญหาเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า เช่น พัฒนาการด้านการพูด และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้ครูไม่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้ดีเท่าที่ควร

2.2.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อม

ครูปฐมวัยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ โดยให้ทุกหน่วยการเรียนรู้มีกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง บางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบปัญหาด้านสถานที่ไม่เอื้ออำนวย อุปกรณ์การ

เรียนไม่ครบถ้วน และภาระงานเอกสารอื่นๆที่ต้องปฏิบัติในช่วงเวลานั้นทันที ทำให้ครูไม่ค่อยมีเวลาเต็มที่ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

2.2.4 การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ครูปฐมวัยให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการคิดด้วยตนเองโดยการส่งเสริมและสนับสนุนสิ่งที่เด็กสนใจ ส่งเสริมการแก้ปัญหา ปัญหาพบว่าครูบางส่วนไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเองและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง กำหนดให้นักเรียนพึ่งพาคำสั่งหรือคำแนะนำจากครูเสมอ

2.2.5 การใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้

ครูปฐมวัยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่มีอยู่ หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่เข้ามาช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหน่วยการสอน เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นด้วยตนเอง ปัญหาพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในบางแห่งพบอุปสรรคในการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง เช่น สถานที่อยู่ไกลจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการใช้สื่อของจริงที่ครูต้องจัดหาเอง

2.2.6 การติดตาม บันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ครูปฐมวัยให้ความสำคัญและมีการติดตามและบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการบันทึก และผลงาน ปัญหาพบว่าครูบางส่วนไม่ได้วางแผนในการติดตามหรือบันทึกผลตามกิจกรรมต่างๆส่งผลให้ครูไม่สามารถทราบความก้าวหน้าของนักเรียนได้ดีเท่าที่ควร

อภิปรายผล

1. ด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ความสอดคล้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) โดยมีประเด็นรองด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีคะแนนการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่าครูให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับวัยรวมไปถึงพัฒนาการ ของเด็ก โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้เรียนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการปรับแผนการสอนให้เหมาะสม มีการประชุมวางแผนและการปรับแผนการสอนเพื่อทำความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ว่าต้องการให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อะไร และหลักสูตรมีความต้องการอย่างไรโดยเรียงลำดับเนื้อหาการเรียนรู้ให้เป็นลำดับรวมถึงเลือกวิธีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวีวรรณ วงศ์เดชาพันธ์ (2563) ที่กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นทักษะสำคัญของครูผู้สอนที่จะต้องออกแบบและวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และสมรรถนะต่าง ๆ ตามหลักสูตร ผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับความหมายความสำคัญ ลักษณะ ขั้นตอนการจัดทำและหลักการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประเด็นที่แตกต่างกันระหว่างผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ข้อมูลเชิงปริมาณแสดงผลภาพรวมด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับมาก แต่จากข้อมูลเชิงคุณภาพด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในประเด็นรองด้านการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและครอบครัวมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งพบว่ามิอุปสรรคในการเข้าถึงความร่วมมือของครอบครัว บางครอบครัวอาจมีเวลาจำกัดเนื่องจากการทำงานหรือข้อจำกัดอื่นทำให้ไม่พร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและศาสนาที่ทำให้ยากต่อการร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมทำบุญตักบาตร หรือพิธีกรรมอื่นๆ และในบางกิจกรรมอาจไม่สอดคล้องกับความเชื่อและวัฒนธรรมของบางครอบครัว

2.ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความสอดคล้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) โดยมีประเด็นรองด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.59$) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า

ครูปฐมวัยให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อม ในการสอนของครูทุกหน่วยการเรียนรู้ถูกออกแบบเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานศิลปะสร้างสรรค์ การทดลองและการสำรวจ นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริงและจำลองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การสัมผัสประสบการณ์ และการให้เด็กมีโอกาสสร้างสภาพแวดล้อมที่พัฒนาการคิดและจินตนาการ ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาทักษะและความรู้ของเด็กในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี และนวรรตน์ สิทธิมงคลชัย (2562) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำการทำกิจกรรม การลงมือปฏิบัติจริงในสภาพแวดล้อมจริง ได้ฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ ไปจนถึงค้นคว้าในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือถนัดด้วยตนเอง เพื่อใช้เป็นแรงจูงใจและมีความสุขในการเรียน การเรียนการสอนในรูปแบบนี้ผู้สอนจะลดบทบาทของตัวเองในการสอนและการให้ความรู้กับผู้เรียนโดยตรงแล้วเปลี่ยนมาสนับสนุนเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น

ประเด็นที่แตกต่างกันระหว่างผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ข้อมูลเชิงปริมาณแสดงผลภาพรวมด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก แต่จากข้อมูลเชิงคุณภาพด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ ในประเด็นรองด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งพบอุปสรรคและปัญหาในด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เนื่องจากสถานที่แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นนั้นห่างไกลจากสถานศึกษา อีกทั้งครูขาดทักษะการใช้เทคโนโลยี เช่น ครูบางคนอาจไม่มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสอน ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เต็มที่ผ่านเทคโนโลยี หรือบางที่ไม่มีทรัพยากรทางเทคโนโลยีเพียงพอ และปัญหาการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียรอาจทำให้ไม่สามารถใช้และเข้าถึงทรัพยากรทางเทคโนโลยีได้สอดคล้องกับ สุธาณี สีนวนแก้ว และคณะ (2552) ที่พบปัญหาด้านความเลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีคือ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้บุคคลกลุ่มหนึ่งไม่สามารถปรับตัวได้ทัน โดยอาจมีสาเหตุมาจากตัวบุคคลเอง หรือสภาพแวดล้อม ส่งผลให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จและส่งผลต่อเนื่องไปยังประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัยและการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

1.2 โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการติดตามและมีการนิเทศการสอนของครูเพื่อพัฒนาการสอนและให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาของครูปฐมวัยที่จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความพิเศษเรียนรวมเพื่อให้ได้ข้อมูลในการช่วยเหลือและพัฒนาครูในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในสังกัดอื่นๆเพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีศักยภาพยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2550). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก*.

Retrieved October 20, 2023 from:

https://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2017/4/2199_5930.pdf

ธาริณี จินดาธรรม พูนชัย ยาวีราข, ไพรง รัตนชูวงศ์ และ สุชาติ ลีตระกูล. (2562). กลยุทธ์การเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคเหนือตอนบน. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*. 12(2), 261-270.

นันทินิตย์ อริยสัจ. (2555). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พนิดา ขาดยาภา. (2563). การจัดการชั้นเรียนเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 14(3), 223-240.

รวีวรรณ วงศ์เดชาพันธ์. (2020). การพัฒนาและการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้สังคมศึกษา. *วารสารมหาจุฬาลงกรณ*, 11(1), 25-35.

วรรณิ แกมเกตุ (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี และนวรรตน์ สัทธิมงคลชัย. (2562). การเรียนรู้ผ่านการเล่น. *Journal of Industrial Education*, 18(3), 1-6.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). *คู่มือผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา: การต่อใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2558 (IMD2015)*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553). *พรบ.-ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ-2553*

Retrieved on 20 October 2023 from: <https://www.obec.go.th/archives/119695>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สุทธาสินี ศรีนวนแก้ว และคณะ. (2552). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษา.

วารสารวิทยบริการ, 20(2), 101-109.

- หทัยนุช บุญเพลิง และ วรวรรณ เหมชะญาติ. (2557). การวิเคราะห์ความสามารถในการใช้พื้นที่การจัดการเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. *An Online Journal of Education*, 9(4), 239–249. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/37334>
- Heckman, J.J., & Mosso, S. (2014). The economics of human development and social mobility. *Annu. Rev. Econ.*, 6(1), 689-733.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- NAEYC, (2019). *Professional Standards and Competencies for Early Childhood Educators*. Retrieved from: https://www.naeyc.org/sites/default/files/globallyshared/downloads/PDFs/resources/position-statements/standards_and_competencies_ps.pdf
- Organization for Economic Co-operation and Development (OECD). (2018). *The future of education and skills: Education 2030*. OECD Education Working Papers.
- Sangravee, T., & Choosuan, R. (2022). THAI TEACHERS AND LEARNING MANAGEMENT IN THE DIGITAL DISRUPTION ERA. *Journal of MCU Nakhondhat*, 9(4), 13-26.
- Sylvia, A. (2022). *Southeast Asian Ministers of Education Organization (SEAMEO)'s role in digitalization for vocational education development: a comparative analysis of Indonesia and Thailand*. Theses and Dissertations: Chulalongkorn University

